

І сумно паузітесь, В свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Редкація і Адміністрація: "Свобода", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07308

МОГУТНІ ПАМ'ЯТНИК ЛЕСІ УКРАЇНЦІ БУДЕ ЗДВИГНЕНИ В ПАРКУ ТОРОНТА ВЖЕ В ЖОВТНІ ЦЬОГО МІЖНАРОДНОГО РОКУ ЖІНКИ

Під час відряду у "Свободі". На фото (зліва): ред. Любомир Колесник, маестро Михайло Черешньовський, д-р Зоя Плітас й інж. Леоніда Вертигор.

Джерсі Сіті (Л. К.). — Згідно з планом уже в жовтні цього Міжнародного Року Жінки в одному з парків Торонта, неофіційної столиці українців Канади, буде здвигнений могутній, високим на 18 етпів, пам'ятник Лесі Українці, яка разом з Тарасом Шевченком та Іваном Франком вважається за основу духовності модерного українства. Речень встановлення того пам'ятника в парку Торонта передбачено на 19-го жовтня і про голівні проблеми, зв'язані з виготовленням пам'ятника та його доставлення в передбаченому реченні, зокрема про зв'язані з цим видатні і трудні, інформували "Свободу" голова Дніпрового Комітету Пам'ятника Лесі Українці пані інж. Леоніда Вертигор і перша заступниця голови і секретарка Комітету пані д-р Зоя Плітас та скульптор і архітект пам'ятника маестро Михайло Черешньовський, під час своїх членських відвідин в редакції в понеділок, 14-го липня.

Ініціатива здвигнення цього пам'ятника пошла, як відомо, — в 1971-му році, на ввесення Сесії Комітету Українців Канади — у 100-річчя з дня народження поетеси. У 1972 році, на прохання Відділу Комітету Українців в Торонті, правління Торонта погодилося на поставлення цього пам'ятника в одному з парків міста. Від того часу членки розпочали фінансову кампанію і зараз же Комітет Українців в Канаді, влаштувавши Свято Героїнь, склав першу пожертву. В квітні цього року влаштовано 25-долларовий бенкет і зібрано 5,000 дол. Відтак Комітет звернувся до різних жіночих та інших організацій. В результаті від Фундації Т. Шевченка одержано 1,000 дол. і різних інших організацій та установ одержано разом 28,000 дол.

Мейор Бім підписав прокламацію Тижня Поневолених Націй

Нью-Йорк. — У вівторок 15-го липня перед полуднем у місцевому Сіті Гол відбулася церемонія вручення представникам Комітету Тижня Поневолених Націй Прокламації такого тижня, яку підписав мейор міста Абрагам Бім. Прокламацію передав від імені управління міста директор для спеціальних завдань Енджі Відл Дьюк, який у слові до зібраних ствердив завжди позитивну поставу міста Нью-Йорку і його жителів до справи свободи і справедливості для всіх народів у світі. Комітет Тижня Поневолених Націй на церемонії репрезентували Метто Трой

Павла Вірського похоронено на Байковому цвинтарі в Києві

Київ. — "Радянська Україна" з 8-го липня ц. р. інформує, що в Києві відбулися величаві похорони світової слави українського балетмейстра і хореографа та аж до останніх днів художнього керівника ансамблю танцю УССР, Павла Павловича Вірського, якого похоронено на Байковому цвинтарі. Тіло Павла Вірського, який домер невідомо на 70-му році життя, було виставлене в залі Київської державної консерваторії імені П. І. Чайковського. В до-

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В РИМІ: ЗАВЕРШЕННЯ ПАТРІАРХАТУ В ЦЕНТРИ УВАГИ АРХІЕПІСКОПСЬКОГО СИНОДУ, КОНГРЕСУ МІР'ЯН, ЦЕРКОВНИХ ВІДПРАВ І СВІТСЬКИХ ІМПРЕЗ

Рим, Італія. (В. Маркус — телефоном) — Завершено Українського Патріархату, як доконаний факт, є в головним логотипом телеприслів "Українських Днів" у Римі та осередком уваги відбутись чи залочтованих Конгресу М'рян і Архiepіскопського Синоду, церковних відправ та світських імпрез. У вівторок, 15-го липня, тут в Кастель Гандольфо відбувся Конгрес М'рян, скликаний Українським Святим Патріархальним Об'єднанням за Єдність Церкви і Народу. В Конгресі взяло участь понад 90 делегатів і гостей, а провело ним президія в складі: д-р Роман Осінчук (Нью-Йорк), д-р Маркіян Залень (Німеччина) та інж. Кудрик і Дмитрів (Англія), секретарі. В конгресі взяли участь делегати з усіх країн Західної Європи, ЗСА Канади і Австралії. Головні доповіді виголосив д-р Кирило Митрович з Парижу, Франція, на тему "Сучасні завдання М'рянського Руху". Під час пленарних нарад та у засіданнях чотирьох комісій, конгрес розглянув усі головні питання сучасного життя Української Католицької Церкви та прийняв обширні резолюції, а також апробував лекції двох меморіалів — одного, зверненого до Святого Отця у справі його листа з минулого тижня до Блаженнішого Патріарха Йосифа, і підтвердження попередніх аргументів про те, що живиння титулу патріарха не є згідно з дотеперішньою настановою Ватикану. Учасники конгресу наголошували у своїй листі до Папи Павла VI на цьому, що патріархат є фактом доконаним, що це є бажання всього українського Божого люду і що "Патріархат для нас є ділом завершеним". Було б несправедливо — говоритись в меморіалі, — як з церковного так і з морального боку від цього відступати. Другий лист був скерований до Кардинала Війо і очолюваного ним Державного Секретаріату Ватикану у справах участі Ватикану в Європейській Конференції для Справ Безпеки і Співробітництва. У цьому листі учасники конгресу критикували Ватикан і робили заклики, щоб Ватикан змінив свою позицію, бо він має моральний обов'язок обороняти права і змагатись за відновлення релігійної свободи, включно з відновленням у правах Української Католицької Церкви в СССР. Ці листи — меморіали підписали понад 40 представників різних країн і міжнародних організацій, як рівнож члени президії з'їзду та управи Святого Об'єднання за Патріархальні Устрій УКЦеркв. Конгресу прийшов в піднесений, дружній атмосфері Студентської обители в Кастель Гандольфо.

В понеділок, 14-го липня, відбулася перша сесія Архiepіскопського Синоду, яка хоч і не тривала довго, розглянула всі чотири питання, поставлені на порядку дня, і погодилося їх прийняти. З достовірних джерел подають, що сесія відбулася в досить гармонійній атмосфері між Владиками. Блаженніший Патріарх Йосиф був доволі задоволений нарадами і, як інформують з різних джерел, він наостанок на своїх дотеперішніх позиціях. Патріархат маємо, це річ доконана! Це він має заявити під час своєї останньої аудієнції у Папу: "Чи комусь подобається це, чи ні — ми, українці, маємо патріархат!" У зв'язку з "Українськими Днями" в Римі відбулася тут в понеділок, 14-го липня, пресова конференція для чужомовної преси, в якій (Продовження на стор. 3-й)

Повені навістили західні українські землі

Львів. — Хоч совєтська преса не публікує, як правдиво, інформації про стихійні нещастя, що все часом якесь вістка таки продистанеться на сторінки совєтських газет. Газета "Сільські вісті" з 9 липня опублікувала коротку нотатку "Врятували козульт" і власне з цієї нотатки довідуються, що великі повені навістили західноукраїнські райони. У газеті написано так: "Дощі, які пройшли в західних областях України, переповнили річки Дністер і Турчук. Рівень води в літній період піднявся на 220 сантиметрів. Такого явища не пам'ятають найстарші місцеві селі і рибалки. Вода затопила міста, де находилися козульт". Далі є інформація, що козульт "вивезено у безпечне місце". Це все, що про великі стихійні нещастя довідуються із совєтської преси. Все так, з цієї посередньої інформації можемо уявити собі розміри катастрофи, коли рівень води в Дністрі піднявся на понад 2 метри (яких 7 футів). Не дивно, коли в газеті коротко відзначиться, що навіть "найстарші люди" не пам'ятають такого явища. Які розміри катастрофи — газети нічого не подають, пишучи тільки про врятування "п'яти козульт".

Політика співіснування з СССР — єдиний шлях до миру в атомовій добі, заявив Генрі Кіссінджер

Вашингтон. — Промовляючи у Мінеаполісі 15 липня, державний секретар Генрі Кіссінджер виступив цим разом в обороні політики делатанту і "співіснування" з СССР. Згідно з його заявою, не існує альтернатива до політики співіснування в атомову добу, не оглядаючися на такі чи інші різниці у політичних системах окремих країн. Кіссінджер відзначив, що не існує в ЗСА розходження в поглядях щодо характеру совєтської системи і щодо того, що завданням ЗСА є стояти на сторожі свободи, але "в добу стратегічної атомової рівноваги — коли обидві сторони мають всі дані на те, щоб знищити цивілізоване життя — не існує альтернатива до співіснування". У своїй промові Кіссінджер відзначив, що "сьогодні знову відважні голоси

"АПОЛЛОН" І "СОЮЗ" В ОРБИТІ, ГОТУЮТЬСЯ ДО СПОЛУЧЕННЯ

Кейп Каневрал, Флоріда. — У вівторок, 15 липня, о год 3:50 по пол. з Космічного Центру Кеннеді був успішно запущений в космос американський космічний корабель "Аполлон" із 3-членною залогою, яка екландється із астронавтів Томаса Стаффорда, Венса Вренда і Доналда Слейтона. Як уже інформовано, сім і пів години раніше із Байконурського космодрому, який находиться коло 1,400 миль на південний схід від Москви, в космос був запущений совєтський корабель "Союз 19" із 2-членною залогою, космо-навтами Алексом Леоновим і Валерієм Кубасовим. Обидва космічні кораблі успішно ввійшли в свої призначені орбіти і їхні залози приготуються до сполучення кораблів, яке має відбутись в четвер о год 12:15 по пол. за ньюйоркським часом.

У Кейп Каневрал запущений "Аполлон" призначав совєтський амбасадор до ЗСА Анатолій Добринін, який після запуску цього космічного корабля поградулював обом залогам і побажав успішного полету і зовітину на Землю. Добринін також цитував слова генерального секретаря КПСС Леоніда Брежневца, що астронавти і космонавти з космосу бачать, що наша планета доєсть велика для мирного співжиття, але замала для атомової війни. Між іншим, який Добринін виголосив свої короткі промови по-англійськи, то живив виключно слів "рашен космонавтс" і "Раша", а не "совєт". Того самого дня раніше амбасадор Добринін був ще у Вашингтоні і в аудиторії Державного департаменту бачив, разом з президентом Джералдом Фордом, телевізійну передачу запуску совєтського космічного корабля "Союз". Президент Форд і його дружина не були в Кейп Каневрал під час запуску в космос "Аполлона", але пригледялися цій події на телебаченні в Білому Домі.

У вівторок, 15 липня, залоза "Аполлона", подібно як і залоза "Союзу", не мали багато до роботи. Американські астронавти тільки пригледялися до свого корабля сполучуючий модуль, який також служив як прохід між "Аполлоном" і "Союзом", а теж перевели кілька вистрелів ракет, щоб приготувити американський космічний корабель до сполучення із совєтським. У середу, 16 липня, залоза "Союзу" мала маневрувати свій космічний корабель, щоб він ввійшов у орбіту 140 миль над Землею, а американські астронавти мали телевізійними апаратами перевірити сполучальний модуль.

У четвер, 17-го липня, обидві залози заматувать більше роботи. Вже в год 7:30 рано з "Аполлоном" відбується майже півгодинна телевізійна передача, під час якої глядачі в майже всіх країнах світу матимуть змогу побачити внутрішній космічний корабель та діяльність астронавтів. Оперів залоза "Аполлона" переїде ще кілька маневрів, щоб зблизити свій корабель до совєтського. Сполучення "Аполлона" із "Союзом" заплановане на 12:15 по пол. Кілька хвилин після 3-ої залоза переїде до "Союзу". Тоді астронавти і космонавти обмінюються прапорцями, дарунками і відбується спільна вечеря. О год 5:30 вечора американська залоза повернеться до "Аполлона".

Велика громада супроводила на вічний спочинок у Скрантоні св. н. Теодора Минника

Скрантон, Па. (С.Г.). — Місцеве українське погребне заведення Миколи Чомка (до речі: секретаря 114 Відділу УНСоюзу) та українська католицька церква св. Володимирова в понеділок, 14-го липня ледве вмщували всіх тих місцевих і позамісцевих наших громадян, які приїшли віддати останній прислугу та відправити на вічний спочинок св. н. Теодора Минника, довголітнього головного секретаря братського Українського Р-

Членська кампанія УНС

В членській кампанії УНСоюзу 1975-го року, метою якої є забезпечити 5,000 членів на суму \$12,000,000, наспіло до Головної Канцелярії впродовж двох перших тижнів липня ц. р. 69 апликацій нових членів. По дві і більше апликацій надіслали наступні організатори, конвенційні делегати і секретарі Відділів: Дмитро Головатий (В. 53) — 4 апликації нових членів, Іван Чопко (В. 271) — 4, Карло Кобіто (В. 121) — 3, Квітка Стецюк (В. 25) — 2, Петро Когут (В. 56) — 2, Михайло Жук (В. 70) — 2, о. Омелян Мишук (В. 91) — 2, інж. Лев Воднар (В.-131) — 2, Стелла Раєн (В. 171) — 2, Михайло Гентшо (В. 305) — 2, Михайло Луців (В. 339) — 2, Василь Дідок (В. 407) — 2, проф. Іван Телок (В. 414) — 2, 414) — 2, Петро Дяків (В. 427) — 2, Олександра Дольницька (В. 434) — 2, Данило Пич (В. 458) — 2, Ольга Калинович (В. 459) — 2, та 30 секретарів, конвенційних делегатів і організаторів по одній апликації. В членській кампанії 1975 року до 15-го липня приєднало разом 1,445 нових членів.

СОВЄТСЬКИЙ ЖУРНАЛ КРИТИКУЄ СЕНАТОРА ПАВЛА ЮЗІКА

Київ. — "Український історичний журнал" ч. 3, 1975 р., опублікував двосторонню рецензію на книжку сенатора Павла Юзика з 1973 року: "За крашу Канаду". Автор рецензії Л. Овідієнко починає її від "основного ствердження", що автор книги "За крашу Канаду" — це один з "верховодів українських буржуазно-націоналістичних емігрантських організацій", що він "відкриває окопів холодної війни" і активно "протидіють позитивним змінам на міжнародній арені". Овідієнко каже, що "шорні антикомунізму і антирадянщини завважають йому (сенаторові Юзикові) тверезо оцінити суть мирнової співіснування. Цей волюнтаричний націоналіст не минає найменшої нагоди для пропагування своїх реакційних поглядів, демонструючи при цьому залеклу ворожистість до СССР, до соціалістичного ладу на Україні".

Сен. Павло Юзик

Овідієнко ніяк не подобається інтерпретація сенатором Юзиком ідеї і принципу багатокультурності Канади, мовляв, він користується цією ідеєю, щоб "привертити увагу громадськості до галасливої діяльності українських буржуазно-націоналістичних організацій". Овідієнко каже, що він хоче "експортувати контрреволюцію" до СССР, постигати "чварні і розбрат між російським і українським народами на історичному ґрунті", "сплаплювати величезні злочини українського народу під світлою зорею соціалізму, підірвати непопулярну дружбу радянських народів".

В такому тоні написана нібито фальхова "рецензія" у нібито науковому українському совєтському журналі.

В КІНЦІ ЦЬОГО ТИЖНЯ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон. — Атракцією в кінці цього тижня (субота 19-го липня) на цій оселі Українського Народного Союзу буде гостинний виступ оолиета Метрополітальної Опери в Нью-Йорку бас-баритона Андрія Добрянського (аккомпаньямент Тома Грінквіча). Після мистецької програми відбудеться забава з танцями під звуками оркестри В. Грінквіча. Також в п'ятницю, напередодні виступу А. Добрянського, відбудеться забава з танцями, до якої гратиме оркестра Союзівки. В неділю, 20 липня, в залі "Весели" відбуватиметься мистецька виставка образів Грини Гомолюк-Зелік. В суботу, 26-го липня, знову виступитимуть ансамблі Союзівки, а до танців пригватиме оркестра "Темпо" під керівництвом І. Ковалів.

ВИЙШЛА ДРУКОМ КНИЖКА ОКСАНИ РУДАКЕВИЧ "ЩАСТЯ-ДОЛІ ВИГЛЯДАЄМ"

Філадельфія. — "Щастя-долі виглядаєм" — це нова книжка пера Оксани Рудакевич, що вийшла друком у Філадельфії, накладом авторка. Є це збірка віршів, нарисів і співомовок, з присвятою Союзіві Українок Америки з передмовою ред. Грини Пеленської, ілюстраціями О. Клімки. Книжка поділена на розділи: "На

Андрея", "СУА й союзівки", "Студентія", "Клантики України", "Це не Рідний Край" і "На різні оказії". Матеріал може бути використаний на різні імпрези й на великі нагоди. Ціна 4 дол., з пересилкою 4.30 дол. За мовляти можна в автотурі: Оксана Рудакевич, 5117 N. 16 St., Philadelphia, Pa. 19141. Тел.: DA 4-0492.

СВОБОДА **СВОБОДА**
 Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
 Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1975.
 Передплата: на рік — \$24.00, на шість місяців — \$12.00, на три місяці — \$6.00. Для членів УНСовою 55¢ м.с. За кошту зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Свободу".
 Статті і дописи підписаних авторами, не несуть відповідальності за змістом. Редакція застерігає собі право в потрібні випадки скорочувати надіслані матеріали. Незаповнені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі не вираховує застериговану адресу. Редакція не відповідає за втрачену оплату. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
 P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

ГОЛОВНА ПРИЧИНА ВІДСТУПУ

Про відступ американської політики і послаблення американської присутності та впливу в різних полках світу пишуть усі. Ще в 1973 році великий знавець міжнародної політики, приятель провідних американських діячів, включно з президентом, довголітній обсерватор американської сцени і Вашингтонський кореспондент лондонського Таймсу, Генрі Бредон, видав прекрасну узагальнювальну книжку на цю тему: "Відступ американської могутності". На сторінках нашої преси останню також можна знайти. Але це не є нею зв'язаними теми. Множиться публічні виступи здебільшого молодших інтелектуалів, навіть представників української "преси", які голосно говорять про це, шукають причини і витягають з цього стану висновки. Ось перед кількома тижнями на форумі Політичного Раді УКА в серії доповідей виступив американо-американський професор, який без прикриття з'ясував американський відступ. Немає в цьому нічого дивного, бо хто хотів бачити дійсний стан, а не послугувати певним рожевим окулярами, той уже від років мусів помітив відступ американської могутності, а перехід тільки до редакції на більшість починає, на обороту того, що є і що загрожувало більшістю. Правда, Джордж Кеннеді дуже виразно підкреслював, що політика стримування це тимчасова фаза, а після її успішного переведення в життя прийде фаза руху вперед і есентуальних більших ініціатив, але це на слухах так і залишилося. Стимування, оборона, "статус кво" залишилися угольними каменем американської політики аж до сьогодні. Замість самого вибирати час і місце своїх заходів згідно з якимсь загальним плануванням, Вашингтон тільки реагував на події і загрози у Кореї, В'єтнамі, Кубі тощо. Фактично не змінився цього стану і "політика визволення" Джона Фостера Далеса, державного секретаря президента Айзенгауера. А втім ця "політика визволення" перетворилася дуже швидко в уявотворення фразеологію, а її конкретні виваги обмежилися до... везодання руку при дипломатичних зустрічах з китайськими делегатами на чолі з Чжоу Ен-лаєм, хоч одночасно з тим, очевидно, "міро вітаню" московських повпредів. Та крім цього була ще й інша, глибока причина повного фієкса, а свід за ним і відкинення "політики визволення". Ця була політика зразу зависла на "одному реорі". Вона задовольнилася тільки однією частковою відповіддю, а саме: "Сказати, що вона — „

Зустріч у космосі

15 липня у космічні простори вилетіли два космічні кораблі — совєтський "Союз" і американський "Аполлон". В четвер 17 липня, якщо програма польотів не натрапить на непередбачені труднощі, ці два космічні кораблі зустрінуться на висоті яких 150 миль над Землею, з'єднаються з допомогою спеціального встановленого стікального агрегату, який одночасно уможливить американським астронавтам та совєтським космонавтам себе взаємно відвідати і разом перебути на визначеній орбіті упродовж 48 годин.

На вже відомо догому шляху космічних подій, польоти "Аполлона" і "Союзу" мають окреме значення. Йдеться тут не тільки про технічне досягнення, яке буде продемонстроване вже тим фактом, що космічні кораблі себе "віднайдуть" у просторах і довершать з'єднання на орбіті, але про те, що цим досягненням перед цим світом буде продемонстровано факт американсько-совєтської співпраці на відтинку космічних дослідів.

Таке досягнення і такий конкретний вияв міжнародного співробітництва треба б цілком природно, привітати і треба б радити, що таке співробітництво стало дійсністю. На жаль, ця справді історична подія крім своєї позитивної сторінки має також дуже важливу негативну сторінку. Справа не в самому технічному досягненні, а в тому, з ким з'єднанням Стейтам довелось стати до співпраці в космосі. Партнером з'єднання Стейтам є Совєтський Союз — колоніальна імперія, яка у своїх кордонах продовжує поповнювати десятки тисяч вільних народів і верховодити якої оці технічні досягнення використовують не для добра усього людства, а навіть не для добра підкорених їм народів, а для ще дальшого закріплення їхньої диктатури та посилення неволі, виснажку, терору і топтання основних прав людини.

Всі ці моменти треба мати на увазі сьогодні, відзначаючи започаткування міжнародної співпраці на полі космічних дослідів. У той сам час, коли у космічному просторі несеться Совєтський "Союз" зі своїми космонавтами, які зустріються, стискаються руки та обмінюються подарунками з американськими астронавтами, у Совєтському Союзі тисячі і мільйони позбавлені волі і свободи, здані на ласку і неласку найбільших тиранів, що їх знає історія.

Щоб не змарнувати зусиль

У вересні, з початком нового академічного року, Стейтвотий Коледж в Джерсі Сіті започаткує новий 3-кредитовий курс історії української державності (від 4-го до 20-го століття), який вестиме професор того коледжу д-р Володимир Грембіцький. Включення курсу в навчальну програму цього коледжу треба зазначувати старанням проф. Грембіцького та проф. д-ра Тадеуша Громади, голови відділу Складщини і етнічних студій. Курс, що його можна б назвати курсом політичної історії України, призначений для студентів, які спеціалізуються в східноєвропейських студіях і совіології, як також для "надзвичайних" студентів - слухачів.

Таким чином, ми свідками ще одного корисного почину. В багатьох університетах і коледжах ЗСА і Канади вже викладаються українознавчі предмети. Включення цих предметів в навчальні програми треба зазначувати наполегливими стараннями професорів - українців, як також стараннями студентів українського роду і цілого українського громадянства. Коледжі і університети в більшості самі не пропонували включити ці предмети в їхні навчальні програми, а на це треба наших власних зусиль. І ці зусиль мають поважні успіхи, бо вже сьогодні можемо похвалитися не тільки встановленням Українського Наукового Інституту в Гарвардському університеті, але також введенням українознавчих предметів у навчальні програми таких американських і канадських університетів, як Ратгерський, Пенсильванський, Іллінойський в Чикаго, Торонтоський, Мек'Гілльський, Оттавський, Манітобський, Едмонтонський і багато інших, а останньо і в навчальну програму Стейтвотий Коледжу в Джерсі Сіті.

Тепер треба подбати, щоб ці українознавчі предмети і курси були включені в навчальні програми і в наступних роках. Як відомо, університети і коледжі включають у програми тільки такі курси, на які вписується належна кількість студентів. Якщо одного року на даний курс вийде дуже мала кількість студентів, то в наступному році цей курс напевно не буде включений в навчальну програму. Отже, конечно потрібно, щоб цього вересня якнайбільше українських студентів вписувалися на українознавчі курси в своїх коледжах чи університетах. На ці курси повинні вписуватися також "надзвичайні" студенти - слухачі: вихованки молоді, вчителі шкільної українознавства та інші. Хоча ці "надзвичайні" студенти-слухачі не одержать кредитів з вивчення цих курсів, то матимуть не тільки змогу поглибити своє знання української мови, літератури, історії, культури тощо, але також причиняться до того, що українознавчі курси будуть включені в навчальні програми і в наступному академічному році.

Майбутність таких нових курсів, як Історія української державності в Стейтвотий Коледжі в Джерсі Сіті, як також українознавчих курсів, встановлених вже раніше в інших американських і канадських університетах, є в наших власних руках. Тепер треба подбати, щоб зусилля, зусилля на встановлення цих курсів, не пішли на марне тільки через брак студентів.

Мусульманські держави домагаються усунення Ізраїля з ОН

Ідда, Савдівська Арабія. — Конференція 40 мусульманських держав, яка відбулася упродовж останніх чотирьох днів, схвалила 15 липня резолюцію, вимагаючи усунення Ізраїля з Об'єднаних Націй і всіх інших міжнародних установ. Ця резолюція мусульманських держав схвалили, йдучи по лінії пропозицій Палестинської Визвольної Організації. В резолюції конференція засуджує Ізраїль за окупацію арабської території. Серед країн, які погодилися на таку резолюцію, є

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ ТА ІХ МІСЦЕ

Українки високо тримали прапор жіноцтва не тільки в селах та сільському господарстві, де була їх переважна більшість, але, що може здивувати, — скрізь, з усіх галузей мистецтва, науки, гуманітарної праці, в навчальних закладах, і т.д. (всюди, де закон дозволяв працювати жінкам), при чому кількість таких працівниць в пропорції значно переважувала жіноцтво інших народів. Щоб не бути голослівною, дозволю собі згадати, як приклади, таких українських жінок: Ганну Варшук (псевдонім дружини П. А. Куліша) (1828-1908) — письменниця, котру В. Грінченко і а з в а в "поемом жіночої долі"; Марко Вовчок (псевдонім Марії Маркович) (1834-1907) — видатна письменниця; Людмилу Драгоманову (1842 р.) — дружину Михайла Драгоманова, галавнича авторка в трагічних ролях; Теофілю Романович (1842-1924) — авторка, була директором театру в Галичині; Олександрю Фіреню (1848-1918) — професор історії в Харківському університеті; Олену Пчілку (псевдонім Ольги Косач) (1849-1930) — письменниця, мати Лесі Українки; Наталію Кобринську (1851-1920) письменниця, піонерка жіночого руху в Галичині, видавець першого жіночого альманаху "Перший вінок"; Марію Садовську (псевдонім Марії Тобілевич) (1855-1891) — дуже талановита авторка в трупі М. Садовського; Софію Русову (1856-1940) учительку, разом з чоловіком приймала участь в революційному русі, на еміграції після 1917 р. була головою Української Жіночої Ради у Празі; Катерину Антонович (1859-?) — учений археолог, помічниця В. В. Антоновича в його наукових працях; Марію Башкирцеву (1860-1884) — геніальна діячка-красуня з України, яка більшу частину свого короткого життя провела за кордоном; з 12-ти років почала писати "Щоденник", який здобув авторці всесвітню славу; на стор. 148-й цього щоденника Башкирцева, між іншим пише: "Гейміж може зробити щось аде, але дурень ніколи не зможе довершити чогось доброго"; таку ж славу, як щоденник, мають і знамениті картини Башкирцевої, за які вона одержала золоту медаль французького уряду та з яких картина "Між зберігається в Люксембургському музеї в Парижі, а "Над книгою" — в Харківському державному музеї; Марію Заньковецьку (псевдонім дружини Тобілевича-Садовського) (1860-1934) — це та українська акторка світової слави, про котру завжди припомінували Карпенко-Карий висловлює так: "Сказати, що вона — „

М. Сосновський
МІЖ „ОПТИМІЗМОМ” І „ПЕСИМІЗМОМ”
 (Думки з приводу концепції визвольної політики ОУН, ОУНР і УРДП)

Коли говорити про концепції української визвольної політики, як вони відзеркалені в матеріалах з'їзду трьох політичних груп, то відразу треба сказати, що в деякій мірі з новою оцінкою ситуації і з новими пропозиціями чи принаймні з новою інтерпретацією давніх засад, виступили тільки дві групи — ОУНР і УРДП. ОУН на своєму 8-му ВЗУН по цьому питанню не внісла нічого нового. У „Думках з приводу 8-го ВЗУН” („Самостійна Україна”, січень 1975) навіть відзначено, що передконвенційна комісія ствердила, що „цей з'їзд не ухвалюватиме нових тез і резолюцій, бо від часу прийняття й ухвалення резолюцій і тез на 7-му ВЗУН нічого не сталося такого, що поставило б під сумнів, чи заперечило б їх правильність”. Іншими словами, 8-ий ВЗУН в питаннях ідеологічної - програмових тільки підтвердив зобов'язуючу силу постанов попереднього з'їзду, мовляв, нічого не трапилось такого, що вимагало б внести будь-які зміни, чи доповнення. При такій постановці проблеми дещо дивно звучить дальше уточнення у цій же інформації, де наголошено, що „Сьомий ВЗУН відбувся на межі між старим і новим, а Восьмий ВЗУН — в добі повного краху старого й народження в страшний болях нового”. Не заважаючи на таке ствердження факту „нового” у загальній ситуації, 8-ий ВЗУН, як і попередній, засадничі питання української визвольної

політики в контексті останніх років, обмежились „діловими практичними” проблемами. ОУНР на своєму 5-му ВЗ схвалила ряд документів програмового характеру, які складаються на концепцію визвольної політики цієї групи. Йдеться тут у першу чергу про „ствердження і постанови” щодо внутрішньої і зовнішньої політики, а також про „звернення” ВЗбору до українського народу, до емігранції, поневолених народів і народів світу. У повідомленні президії 5-го ВЗ читаємо, що „ствердження і постанови” і „відповідні висновки” ВЗбору мають за основу „всесторонній аналіз визвольних процесів в Україні, посиленого московського терору і наступу на всі ділянки українського національного життя, розвитку політичного світу та різних позитивних і негативних процесів серед української емігранції”. У цьому ж повідомленні є ще також ствердження, яке кидас дуже виразне світло на „тон” документів і усієї визвольної концепції ОУНР. Там говориться, що „визвольна боротьба на Рідних Землях далі розгортається і прибирає на силу, охоплює всі верстви українського народу і всі покоління, зокрема молоде, всі ділянки національного і соціального життя” і що в цьому „бачимо заперуку його недалекої перемоги в боротьбі з московськими окупантами і імперіалістами”. Йдеться тут, як ми вже відзначили на іншому місці, про „оптимістичну” оцінку ситуації і це „оптимістичні висновки”. Треба мати на увазі, що ОУНР, визнаючи свою концепцію визвольної політики, розглядає її як комплекс завдань „боротьби всієї ОУН, отже крайової і закордонної її частини, на всіх ділянках”. Мета боротьби — „національне визволення й відновлення Української Самостійної Соборної Держави”. Шлях до цього — визвольна протиросійська революція в опері на об'єднаний фронт поневолених Росією і загрожених міжнародним комунізмом народів. Засоби в боротьбі — „власні сили народу” і „власні сили” поневолених Росією народів. У такому контексті внутрішня політика ОУНР має бути спрямована по лінії максимальної розбудови „власних сил”, тобто підготовки народних мас в Україні до революційного зриву, а зовнішня політика має за своє першо-

АЗОРИ ДОМАГАЮТЬСЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

(Ст.). — Азори (португальське слово), значить стільки що „Острови аструбіа”, це ланго 9-ох островів вулканічного походження, населення яких наразі становить 320.000. З того числа живе там більше американських португальців, ніж європейських. Тому, що в Португалії, від часу перевертуну комуністи чимраз більше закріплюються, мешканці Азорів стали домагатися незалежності. Колишній губернатор цих островів закликав азорським „американцям”, що то вони почали агітацію, щоб відірватися від Португалії. Під час демонстрацій групи прихильників автономії Азорів у Понта Дельгада — арештовано 28 демонстрантів.

Одне думка про автономію Азорів не сьогоднішня, вона виникла ще 1690 року. Делі з американських португальців, мешканців цих островів, повернулися до Америки, як наприклад, лікар Мадерос. Він каже: „Азори для нікого не є для продажу. Мене розчарувала лібонський військовий режим. Він нічого не зробив для Азорів, а від часу перевертуну все з островів забирає”. Мадерос, як і інші його однодумці, гадає, що справа незалежності Азорів повинна бути полагана якнайскорше. Він, як і його однодумці, боїться, що коли комуністи візьмуть зовсім верх у Португалії, то всяка думка про незалежність цих островів буде даремна. Делі „американці”, мешканці Азорів, які тепер відірвалися від португальської держави, кажуть, що там тепер краще, ніж було давніше. Є нові школи, кращі дороги. Ті „американці” не вірять, щоб комуністи взяли верх у Португалії. Португальський наряд пережив 50-річний диктатуру, пережив і терорію. Вони кажуть, що автономія Азорів була б самостійною португальською народом. Тепер на Азорі є два португальські полки піхоти та дві бригади артилерії. Столиця Азорів, Ангра до Геросімо (78.000 мешканців) є на острові Терсеїра. Найважливіші пристані це — Понта Дельгада й Горта.

ЗАБАГАТО МЕДУ

Іван Залць, про якого ми досі не чули як про мистецтвознавця і мистецького критика, написав статтю „З приводу відкриття виставки Тані Осадни в УІА” („Свобода”, 1 липня 1975). В такій статті режисювального характеру багато речей можна б вибачити, включно з крилатими похвалами для мистецької „початківця”. Однак автори забракло в дещому почутті міри. Він не міг подати прикладів уживання народних мотивів в образотворчому мистецтві, хоч такі приклади існують, особливо в українському мистецтві, але ввійшов у віддалену ділянку музики, згадуючи таких знайомих композиторів, як Вагнер, Орф, Шопен і Чайковський, які стоять на вершинах музичного мистецтва. Таня Осадна, хочби й була геніальною віоліни, не зможе з ними зрівнятися, бо, сам автор сказав „Шекліва літ твору мистецтва взагалі не займався малюванням. В середньому він вона почала рисувати і учиться для власної приємності”. Після такого вступу імена мистців світової слави поставлені у повній блеску поруч мистецьким аматорів, засмакують читачі своєму гумористичному. Бракувало, щоб автор ще згадав Ляонарда да Вінчі, Рубенса, Рембрандта й інших. Сам І. Керницький міг би позначити авторів такої теми.

Людмила Кузьма

чергове і основне завдання — „створювати пригоди обставини для визволення України”. Про те, як має проходити підготовка народних мас в Україні і як цю підготовку узагальнює собі ОУНР на сучасному етапі досить вразливо говорить „Звернення до українського народу”, у якому утченні завдання для окремих пропарків українського народу. В кожному випадку йдеться про організування активного спротиву московській окупантській системі під кутом боротьби за право бути господарем на власній землі. Формально, ця проблема з'ясована у „Постановах”, у яких ОУНР внаочує свою політику на відтинку громадськості, партії, комсомолу, профспілок, господарства, освіти і школи, Церкви і релігії та національних меншин. Окремо з'ясована внутрішня політика, коли йдеться про „українську емігранцію у Західному світі”, але в цьому випадку, як ми вже відзначили 5-й ВЗ тільки підтверджує зобов'язуючу силу постанов 4-го ВЗбору. Набагато докладніше і стисліше накреслена ця частина визвольної політики ОУНР, що стосується зовнішньої політики ОУНР, її „вирішувальні камені”, згідно з декларацією 5-го ВЗ є засада про „безперервну революційно-визвольну боротьбу української нації, яка спирається виключно на власні сили”. Проблемі „орієнтації на власні сили” відведено в концепції ОУНР чимало місця з одночасним обгрунтовуванням цієї засади. У „Постановах” на тему зовнішньої політики ОУНР стверджується, що „за основу української зовнішньої політики владімо принцип орієнтації на власні сили. Цей принцип впливає з волі українського народу самому рідити свою долю і своєю боротьбою за визволення засвідчити свою волю, жити вільним незалежним життям. Історія показала, що чужі сили, чи то з Заходу, чи зі Сходу, завжди намагалися використати українське патися для своєї власної мети, а прийоми в Україні, навіть коли поворили про „визволення”, то приносили зі собою національну поневоленість і комуністичний виласк”. (Продовження буде)

ВІЗЬМІТЬ УЧАСТЬ У ВІДЗНАЧЕННІ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ БІЛЯ ОСТРОВА СВОБОДИ

Тиждень Поневолених Націй, проголошений президентом США Джералдом Фордом окремою прокламацією і закликом до американського народу відзначати цей Тиждень відповідними церемоніями і акціями...

В Нью-Йорку, центрі світової політики, 20-го липня ц.р. на острові біля статуї Свободи о год. 1-й дня відбудеться маніфестація, в якій візьмуть участь українці та інтернаціональні групи зі своїми національними прапорами і транспарантами.

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ ТА ІХ МІСЦЕ

(Продовження зі стор. 2-ої)

Іван Франко в Галичині; Скоропадський Євстахій (1899-?) — дочка гетьмана Павла Скоропадського, майяка і скульпторка; Колоєву Любов (1904-?) — світової слави співачка; Полонську-Василевну Наталку (1894-1973) — історик, з 1916 року була професором історії в Києві, прафемігрант, п. Полонська оживилася в 1943 р. В 1946 р. вона стає професором Українського Вільного Університету в Мюнхені, а з 1966 року до смерті — деканом Філософського Факультету УВУ; Лисенко Наталку — кінематографічна зірка в Західній Європі із світовим ім'ям; Вільямську Олену (1831-1891) — українська подорожниця, основниця географічних гуртів в Англії, Індії та Південній Америці; графиню Євстахії Милорадиш (з роду Скоропадських) (1832-1890) — вона в 60-х роках була активним членом Полтавської Української Промаді та матеріально допомагала заснуванню Літературно-Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у Львові; Шокертуваши на це значну суму грошей; Алчевську Христину Даниловну (1843-1920) — культурно-освітня діячка, умерла в 1920 р. в Україні від голоду; Петровську Софію (правнучка геть-

УКРАЇНСЬКІ ДНІ В РИМІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

взяло участь понад 15 представників різних пресових органів, зокрема Італійських. Під час конференції, про яку звітували газети та пресові агенції, відповідали на питання такі речники патріархального руху, як д-р Василь Маркус, проф. Леонід Рудницький, о. д-р Іван Гринюк і проф. Петро Влалюк. Конференцію провела Ева Піддубиш...

Також величав Богослуження в базиліці св. Петра в суботу, 12-го липня, викликали широкий відгук в пресі, включно з „Осерваторе Романо“. Це вперше, що при головному престолі базиліки, над гробом св. Петра стало 14 українських Владик на чолі з Блаженнішим Патріархом Йосифом та при участі понад 120 священників і понад 3,000 мирян.

ГОЛОВНА ПРИЧИНА ВІДСТУПУ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

саме, вона нібито з'ясувала відповідь на питання „визволення від чого“. Але вона навіть не пробувала відповіді на суттєвішу частину „звільнення від чого“. Славний нішеанський вислів: „вільні від чого, але до чого ви вільні? — залишилася до сьогодні завішаний у повітрі. Американська політика тієї доби і аж до сьогодні не пішла далше „антикомунізму“. А що після нього? Вони мусіли видивити свої позитивні принципи, свою візію і свій план реконструкції світу. Комунізм намагався перетворити світ на свій лад. В цьому його універсальність мистецтва велика частина його сили. Хоч його картина нового світового ладу не дописала в самому СРСР і на обширах підкорених більшовицьким військам, хоч створена на базі комуністичної системи показала себе одною з найгірших, або й найгіршою в історії людського роду, то всетаки її не можна усунути тільки голім запереченням. Її треба протиставити іншу картину, іншу систему, яка могла б бути націленням народів світу, яка могла б бути загальними рамами, що їх вповнюють народи своїм духом і побутовим змістом, побудованим на їхній довгій історії від досвітку їхнього ставання і аж до сьогодні. Не зважаючи на великі акти американської історії, починаючи від Декларації Незалежності, 14 пунктів Вільсона, Атлантичної Хартії, проголошеної Рузвельтом і Черчиллем в часі Другої світової війни, які

Українська громада супроводила...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кількість осіб, які брали участь в останній великій Покійній, відправили дві паки, до год. 4-й по полудні та 7-й ввечерю, а наступного дня, в поведілок, 14-го липня перед полуднем, після відправ у погребовому заведенні, домовину з тлінними останками Покійного перевезено до церкви св. Володимира, де о. декан Богдан Івків відправив заупокійну св. Літургію.

Похороном Покійного в приязності великої громади на місцевому парафіяльному цвинтарі. Під час похоронних обрядів о. Б. Івків асистував настоятель місцевої української православної парафії св. Михайла о. прот. Нестор Коваль, а функцію дяка виконували Микола Влоосірка та проф. Микола Мартинюк, секретар 406-го Відділу УНС в Оляфанті.

Після похорона відбулися поминки в шкільній залі церкви св. Володимира. Поминками проводив головний касир УРС Едвард Попель, який коротко згадав про недавню смерть Покійного та співпрацю з ним на протязі 24 років. Про заступу Покійного для УРС, для якого він працював 53 роки а 47 з того на пості головного секретаря та про його громад-

СГІНЕТ НЕ ПОГОДИТЬСЯ НА ВІДНОВЛЕННЯ МАНДАТУ ДЛЯ ОН НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Каїро. — Єгипетський уряд поінформував всі зацікавлені чинники, що він не дасть своєї згоди на відновлення мандату для поліційних частин Об'єднаних Націй у демаркаційній зоні між Ізраїльськими та єгипетськими військами на Синайському півострові, якщо до часу закінчення додержання мандату не буде досягнуто суттєвого подороження між Ізраїлем та Єгиптом. Мандат для поліційних частин ОН на Синайському півострові вимагає 24 липня. Інформуючи про це пресу, єгипетський міністер Ісмаїл Фагмі заявив, що немає позак, щоб Ізраїль був справді зацікавлений у замиренні і що політика ізраїльського уряду спрямована по лінії максимального проволікання з вирішення справи замирення. Продовження мандату для ОН в такій ситуації, заявив Фагмі, тільки закріплюватиме позиції Ізраїля на окупованих арабських територіях. Генеральний секретар ОН Курт Вальдгайм підтвердив, що він одержав формальну заяву від єгипетського уряду в справі продовження мандату для ОН на Близькому Сході з одночасною вимогою Єгипту до Ради Безпечки ОН звернутися із закликом до Ізраїля негайно звільнити від окупації всі арабські землі.

Бібліографічна нотатка

Другий том історії Богословської Академії п. з. „Світлийкі Істини“ вже передано до друкарні „Книга“ у Торонті. Книга буде готова при кінці жовтня ц.р. Другий том є завершеним історії цієї високої школи і об'єдмає цілий ряд документів, щодо всестороннього знавствості П. виховану навчальною і дослідницькою працею. Головним редактором історії є д-р Павло Сеніца, а його співробітниками — о. Вол. Жолкевич, о. Богдан Смик, о. Богдан Остапович, ред. Юліан Тарнович і Ярослав Чумак. Іх Блаженство патріарх Йосиф зволив дати історії своє благословення і апостолу П. до видавця Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папа.

„Світлийкі Істини“ прочитася з користю можна освічену людину, в першу чергу любителя нашого минулого. Ця книга кінчить для широкого загалу наших

Бл. п. ЛЮБА ГОРБАЧ. Книга бл. п. Полтавської Горбач, членкині жіночої Кошиці при Станції СУВА в Чикаго. ВІСНИК ІМ ПАМ'ЯТІ! Годом сп'яласмо наближити співзвуччя. Управа Станції „СУВА“

ПОДАЄТЬСЯ ДО ВІДОМА МЕНШАНЦЯМ Українського Села й околиці ТА ВОМ ПРИКІДКИМ ГОСТЯМ — про в залі — під церквою св. Володимира ВІДБУВАЮТЬСЯ СЛІДУЮЧІ ВИСТАВКИ: Виставка образів — п-і ТАНІ ОСАДНИ Виставка інкрустації в дереві п-і ХРИСТИНИ СМІШКЕВИЧ-ЮРКІВ Скульптура в металі — ЮРІЯ ФЕДУКА Проситися всіх відвідати ці цікаві виставки Прес-інфор. референт

Заходили П-ва „Кирило-Методієвського Братства“ Видімо збірку окремих видань: „Драгоманів і Драгоманів“, як живий пам'ятник М. Драгоманова 1895-1975 1. Гр. Домашовець. ПРОВІДНИКИ І НАРДІ. Передмова-бібліографія. Страниць 20. 2. ДУМКИ З ДРАГОМАНОВОГО ЮВІЛІЮ 1894 РОКУ. Статті кількох авторів. Ст. 40. 3. Гр. Домашовець. ПЕРІОДИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ Ст. 32. 4. 75-ЦЯ СМЕРТІ М. ДРАГОМАНОВА. 1841-1895! 1970. Ст. 36. 5. Гр. Домашовець. ПЕРІОДИ УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ. Ст. 32. 6. М. Драгоманів. ОПОВІДАННЯ ПРО ЗАДРИХ ВОГІВ. Ст. 28. 7. Богдан РАП І ПОСТУПІ. Ст. 80. Ціна 1.00 8. Богдан ПІРО ВОЛЮ ВІРІ. Ст. 32. 9. Д-р М. Лозинський. МИХАЙЛО ПІВЛІК. його життя і діяльність. Ст. 24. 10. І. Свенцицький. ДРАГОМАНІВ І ГАЛИЧАНІ. Ст. 24. Збірник цих окремих видань, опрацьована в одну книжку, містить 384 ст. Ціна \$ 6.50. Рейти, кожен окреме видання по \$0.10.

ПОДЯКА УПРАВА Т-ВА „РЕДНА ШКОЛА“ В ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. складає найщирішу подяку Т-ву „Самсоні“ і Вели Жервудові за знавство в шкільному році 1974-75. Т-во „Самсоні“ Джерзі Сіті М. Поролько — замість квітків на могилу бл. п. д-ра В. Степанова 20.00 Т. Костін (листа ч. 1) 5.00 В. Александрович (листа ч. 2) 25.00 М. Костін (листа ч. 3) 8.00 М. Поїкстер (листа ч. 4) 6.00 А. Бачинський (листа ч. 5) 10.00 Г. Бачинський (листа ч. 6) 5.00 Г. Ільчак (листа ч. 7 — пожертвувало 47 осіб) 139.00 О. Блетен (листа ч. 8) 20.00 В. Войко (листа ч. 9 — пожертвувало 3 особи) 20.00 І. Муха (листа ч. 10) 10.00 В. Орел (листа ч. 11 — пожертвувало 7 осіб) 39.00 І. Тарас (листа ч. 14) 10.00 М. Чесай (листа ч. 15 — пожертвувало 5 осіб) 27.00 М. Шеремета (листа ч. 16 — пожертвувало 49 осіб) 204.00 Д. Вох (листа ч. 18) 5.00 В. Сохан (листа ч. 19) 25.00 І. Цялоко (листа ч. 20) 25.00

ПОДЯКА ПАННАХЕНІ відбудеться в четвер 17-го липня 18 липня, о год. 8-й вечора в похоронній заведенні Van Emburgh-Snyder — 199 Darlington Ave., Ramsey, N.J. ПОХОРОН відбудеться в суботу о год. 8:30 ранку в похоронному заведенні української католицької церкви св. Павли, в Ramsey, N. J. а офіція на українській католицькій церкві св. Духа в Гекстонбурі, Н. Н. Горем прибітї: Дружина — ЯРОСЛАВА з ТИСОВИЧІВ сини — АНДРЕЙ РОСІТІВСЬКИЙ з дружиною ДІЯНИ дошля — ДАРІЯ ГЕРСІСА АНДЕР з чоловіком ФРЕДРІКОМ і сестрою ТЕМІ сестрички — МІХАЙЛО КИНАБІВ з дружиною ІРИНОЮ і синями — СТЕФАНІЯ І ОСТІН ФЕДОРОВИЧ з родиною МАРИЯ ЗІМОНІЯ І ЯРОСЛАВА МАВАЛІШКІ з родиною ІРИНА І СЕНІАН ГАВРИЛОВСЬКІ з родиною РОДИНА в Україні. Місце квітків проситися складати дяку на Покійничий Фонд.

ПРОФ. Д-Р МИКОЛА ЧУБАТИЙ народжений 11-го грудня, 1889 р. в Тернополі, Україна. ПАННАХЕНІ відбудеться в четвер 17-го липня 18 липня, о год. 8-й вечора в похоронній заведенні Van Emburgh-Snyder — 199 Darlington Ave., Ramsey, N.J. ПОХОРОН відбудеться в суботу о год. 8:30 ранку в похоронному заведенні української католицької церкви св. Павли, в Ramsey, N. J. а офіція на українській католицькій церкві св. Духа в Гекстонбурі, Н. Н. Горем прибітї: Дружина — ЯРОСЛАВА з ТИСОВИЧІВ сини — АНДРЕЙ РОСІТІВСЬКИЙ з дружиною ДІЯНИ дошля — ДАРІЯ ГЕРСІСА АНДЕР з чоловіком ФРЕДРІКОМ і сестрою ТЕМІ сестрички — МІХАЙЛО КИНАБІВ з дружиною ІРИНОЮ і синями — СТЕФАНІЯ І ОСТІН ФЕДОРОВИЧ з родиною МАРИЯ ЗІМОНІЯ І ЯРОСЛАВА МАВАЛІШКІ з родиною ІРИНА І СЕНІАН ГАВРИЛОВСЬКІ з родиною РОДИНА в Україні. Місце квітків проситися складати дяку на Покійничий Фонд. Діакоз з Н. Н. Антоном: Дорога 17 на гіршім околі 30 миль до селця в Ramsey, N. J. На селці сирити на ліно (Lino St.) і прямо через залезе селце селця (Main St.) через місто, через залезе селце до міського селця (околі дві миль). На міському селці сирити на право (Cherry Lane) до селця Пеморетти на ліно і тут, на (Darlington Ave. на першій кривині на правому боці зустріне заведення. Перше на road Cherry Lane & Darlington Ave. 47 PARK AVE. Wyckoff, N. J.

Товариство „Рідна Школа“ в Детройті відзначило 25-річчя Школи Українознавства

У залі української катедральної церкви 14-го червня відбулася зустріч випускників Школи Українознавства з детройтськими громадянами. У програмі виступила вчителька відділу історичних матуритетів, а після спільної перекуски — ювілейний рідношкільний бал.

При головному раді столів завідали місця цюгоричні випускники, що 7 і 14-го травня ц. р. здали з успіхом Єртині зрілості. Їх призnamen: 1. Варвара Олександрівна, 2. Валерій Дарія, 3. Величківський Ігор, 4. Вороничук Юрій, 5. Дигдало Павло, 6. Івасюк Орест, 7. Лаврін Ігор, 8. Михайлович Христиня, 9. Олександр Митрон, 10. Омельницька Діана (визначка), 11. Прикляк Звенислава, 12. Рихтицький Нестор (визначка), 13. Ровенчук Катерина, 14. Сенік Борис (визначка), 15. Сімаха Наталія (визначка), 16. Соловйов Ігор, 17. Темніш Павло, 18. Туринська Лілія, 19. Швайкув Ростислав, 20. Юрків Лілія.

Із 30 абсолютентів, 4 склали Єртині зрілості з визначкою успіхом, 5 дуже добром, 8 — з добрим, 3 з достатнім.

Іспити відбулися під проводом Комісії, членами якої були: інспектор Шкільної Ради Українського Конгресового Комітету проф. Фаїна Кульчицька, директор школи Ірина Тарнавська, проф. Демиденко Х., проф. Олександрівна Марія, секретарював — проф. Гайда Ілля.

У судійському раді столів завідали місця панотці обох українських віровизнань, директор і вчителі Школи Українознавства, представники Центральної Організації і Шкільної референтки Виховної Ради, та представ-

ники Товариства „Рідна Школа“ і Ватківського Комітету.

Після відкриття й привітального слова голови Товариства, прощальну промоу загоспосала директор Ірина Тарнавська. В імені учнів школи прощала абсолютентів уч. 10-ої класи Моргя Кліма. Від імені випускників промовляв Борис Сенік. Ця частина програми закінчилась словом опікунки 11-ої класи проф. Марії Олександрівни.

Відтак відбулася роздача матуритетних дипломів (директор), річних свідоцтв (опікунка класів), та цінних книжкових нагород, зафундованих Товариством „Рідна Школа“ (представники Рідної Школи й Ватківського комітету). Усі згадані виступи мали святково-вручистий характер. Відповідний настрій передає численний аудиторії, значну частину якої творили ті, що в минулих роках були учнями нашої школи.

Після відправи випускників, про 25-літню працю школи, працю рідношкільних організацій, та про обов'язки громадянства на новому етапі існування українознавчого шкільництва, говорила Галина Калитяк, вона відчитала привітні від імені Фаїни Кульчицької, від обох відділів УКК, які репрезентують цілу українську громаду великого Детройту, та привіт — телеграму з Риму від попереднього директора школи д-ра Богдана Лончини.

Усі випускники були удекоровані святковими корсажами, зафундованими представником Українського Народного Союзу С. Репетою. Віа привітас рідношкільництво з нагоди ювілейної зустрічі.

У наступній частині про-

грамі відбулося прийняття гостей, пригоспосані члени Управи Галиною Калитяк, Степанією Присяжкою й Оксаною Сливкою. Ім допомогали учениці 10-ої класи Школи Українознавства. Українознавче шкільництво Т-ва „Рідна Школа“ випустило в світ коло 300 молодих людей. Майже всі стали студентами високих шкіл, а деякі з них вже працюють як учителі, інженери, лікарі, фармацевти, артисти, банківці, комерсанти, медсестри та інші.

Ювілейний рідношкільний бал, що відбувся у фінальній частині програми ввечера — то перша спроба спільної зустрічі всіх тих, що колинебудь були учнями нашої школи.

Створений спільним зусиллям Діловий комітет з поміж громадян молодшого покоління, діяв під проводом д-ра Романа Тарнавського як голови, інж. Юрія Юркова як заступника й учит. Адріяни Мушківської як секретаря. Запланований і здійснений ним бал, відбувся з несподіваним успіхом. Мгр Христиня Юзич читала віршовану гумореску — дружні саржі (автор п-і Кручак, про вчителів, учнів, та про тих, що в різ-

ний спосіб допомагають „Рідній Школі“.

У листопаді ц. р. відбулась наступна зустріч з громадянами, програму якої виконують шкільні діти та молоді таланти з-поміж випускників минулих років. У тому ж часі поділяється теж з нагоди 25-ліття, документальна публікація про школу, та про працю Т-ва „Рідна Школа“ й Ватківського комітету.

Осип Сливчинський

Український фестиваль у Сан Дієго

Під кінець травня у каліфорнійському Сан Дієго успішно відбувся перший всенний Фестиваль з численною участю українців з різних міст Каліфорнії та Аризони.

Різноманітність програми Фестивалю сприяла учасникам зустрічі взаємно познайомитися і зблизитися у ряді розваг, змагань та гулянок. Місцева українська громада дружно вітала прибулих здалека і близьких земляків, виявляючи традиційну українську гостинність. Новозбудована зала української католицької церкви і П гостинний парок о. М. Куріло багато причинилися до успіху зустрічі українців над Падіфіком. У неділю 25-го травня центром Фестивалю стала розташована у міському парку, „Українська Хата“ з її ба-

Повідомлення Адміністрації

З урахування на це, що в день від 25-го ЛІПНЯ до 3-го СЕРПНЯ, включно, „СВОБОДА“ НЕ БУДИМ ПОВІДОМЛЯТИ — пропиток вій, хто має би на своїм часі оголошення, надіслані їм до редакції парад тією адміністрацією парок.

Українські Пенсіонери!

Чи ви потребуєте додаткового заробітку на прожиток проба соціальної пенсії?? Якщо так, то найращу нагоду такого заробітку дає Вам

ПРАЦЯ ОРГАНІЗАТОРА Українського Народного Союзу

Пі можете виконувати адень, чи ввечерю, а будні чи неділі й свята, коли маєте вільний час. Від Вашого часу і успіхів залежатиме Ваш заробіток. СПРОБУЙТЕ СВОІХ СИЛ І ЩАСТЯ. Якщо Ви не є обізнані з життєвим забезпеченням УНСоюзу, ми Вас випишкимо. Зголошуйтесь лістовно або телефонічно:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303
Tel.: N.J. (201) 451-2200 — N.Y. (212) 227-3250-1

3 днем 1-го січня 1975 року

ЦІНИ ОГолоШЕНЬ В ЦОДЕННИКУ „СВОБОДА“

1 ЛІЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за акц-депій, посмертні агадиди, розшуки, подяки \$ 3.00

1 ЛІЧ ЧЕРЕЗ ОДНУ ШПАЛЬТУ за приватні концерти, бізнесові оголошення (забави, фестивали, пісні, бешкети, балки, продаж домія і т. д.) 6.00

ОГОЛОШЕННЯ НА 8 ШПАЛЬТ, без огляду на їх зміст по 5.00 дол. за кожний ліч.

Якщо до оголошення включаться зміньки — виготовлення кліше з неї компузуватиме додатково:

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на одну шпальту \$ 6.75

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на дві шпальти 8.50

ВИГОТОВЛЕННЯ КЛІШЕ на три шпальти 10.00

ОГОЛОШЕННЯ НА ЧЕРТОВЕ ЧИСЛО (2 ДНІ ПЕРЕД ПОЯВНО) ПРИМАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ ДО 12-ої ГОДИНИ ДНЯ.

ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ всі організації, установи і поодинокі особи, які дозвують за оголошення, що адміністрація буде змужена відкинути чергове оголошення, доки не будуть виправдані попередні рахунки.

Real Estate

80 АКРЕ
чистої землі в горіж, чудовий вид, 1/2 м. до Соснових і нової укр. церкви в Шетер County. Ідеально для розробки. Ціна \$80,000. Умови фінансування. Тел. (914) 338-1120

1-РОД ДІМ
3 спальні, гарна освітлення, нові мебелі, ірландський Н. Д.к. близько укр. церкви і школи, ціна \$29,950. Можна підати оферту.
Тел. (201) 372-1613
(201) 373-8367

For Rent

АСТОРИЯ, Н. Н.
До вишайку 4-їсн. — модерний апартамент, свіжо відновлений, близьк. школа і сабвей і т. д. Поближ старі люди.
Тел. (212) 728-3128

ЗБОРНІ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

ЧКАГО, ІЛІ — ЛОС ВЕЛІТЕЛІ УНС В-ВО СВ. НИКОЛАЙ — Дивідендові члени можуть члени відібрати Лоскелі неділі в часі дискурса Відд. Управн від год 11-ої до 1-ої в полуд. в залі Дому Відд. УНСоюзу при 843 Н. Вестері Аве. Поближшк. а. щоб не зробити на прожиттєвий виплати тимчасові члени, які мають сплатити членські внески, проситись повідомити Відд. від пересилки їх членів поштою. Члени, яких полич є акційні поличі виплатувати свої членські внески на чл. — особисто, або пересилкою належності поштою членами, або мон-ордерами разом із літ. книжечкою на адресу: 106 Branch of Ukr. Nat. Assn. 841 N. Western Ave., Chicago, Ill. 60622. Там можна також виплатувати особисто внески в часті тріох між годинами 5-ою і 7-ою веч. за зльвом суботі і неділі. Поближшк. є, якщо можливі, виплатувати внески на довгий прожиттєвий час згорні ніж один місяць, бо це не зрозумілим прийом: згорні джує час зокраме для са-мих членів.
Управн. Відд. УНС

Funeral Directors

МЕТРО ПРЕМА
Укр. Метр. Према
Відзначення
в БРОНКС, ВЕСТЧЕЛІ, NEW YORK і СКОУНДІ
НОУТРОЛ-СТАНА
ЧЕМПІОНАТ
Peter Jurek
130 EAST 74 STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegion 4-2578

SINKOWSKY
FUNERAL SERVICE
3535 East Tremont Avenue
BRONX, N.Y. 10465
Tel.: 863-9473
191 Avenue "A"
NEW YORK, N.Y. 10009
Tel. 674-3636
Директор **ЮСІФ СЕНКОВСЬКИЙ**
Землює адмуністраційним по-корона в каліфорнії, воло-женні в кожній районі міста. Похороні по від-мальному цінам.

Richard H. Burnadz
УКРАЇНОБІННІ ПОГРЕБНІКІ
McNERNEY BURNADZ
FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
Clifton, N.J.
Phone (201) 772-1880
R. H. Burnadz — J. J. McNeerney
Funeral Director
Chapels available through out the Metropolitan Area.

Tel.: (201) 246-0549 (Office & residence) або (201) 469-8288

SOUTH BOUND BROOK MONUMENT CO.
Власник **Ю. БЕЗСОНІВ**

А Авторизовані репрезентанти, виконання гранітних робіт пам'ятника Тарасові Шевченку у Вашингтоні.
Б Преп'яємо замовлення і ставимо граніти і мармурові пам'ятники маволоді, статуї, різном у бронзі, оцорони і лани на всіх континентах.
Office and Residence:
Box 445 A, Cedar Grove Rd., Somerset, N.J. 08873 (напроти „Українського Сала“, у віддалі 3-ох хвилин від Персеп-Пам'ятника)
Mailing Address:
P.O. Box 316, So. Bound Brook, N.J. 08880
Displays:
127 Main Street, So. Bound Brook, N.J. 08880

ЧИ ВАША ДИТЯНА КОДІТЬ ДО УКРАЇНОБІННІ ОВІТЛІЧЕНІ? ЗВЕРНІТЬСЯ У КІН СІРАНИ ДО ВІХОВНОЇ РЕФЕРЕНТКИ ВІДІЛІ СУА, ЩО Є У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ.

The Land of the Free didn't come cheap.

Even before we had a formal constitution, investors were asked to buy over \$27,000,000 in securities to provide the arms we needed. And to provide the money to rebuild.

That was just the beginning. Through war and peace, the good years and the bad, Americans have always given freely. Millions invested their money. Many invested their lives.

We've never stopped fighting for freedom. For the American way of life.

Today, over 9 1/2 million Americans buy U.S. Savings Bonds through the Payroll Savings Plan.

Maybe you should consider your interest and take stock in America. It isn't cheap, but there's never been a better deal.

Take stock in America.
200 years at the same location.

How it works: Buy \$100 in interest when held to maturity of 5 years (if in the first year). Lost, stolen or destroyed bonds can be replaced if records are provided. When needed, bonds can be cashed at your bank. Interest not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

ОБРИСИ МИНУЛОГО
Ціна: \$1.50
Замовляти: **СВОБОДА**
81-83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН Ч. 7533 Замішання!

BEHOLD AS WE LOOSE AS WE JUSTITLES NATIVES FLEE FROM THE MONSTROUS 'BIRD'...
Joni Clarno

THE BETTING WE PLAN OF A PATIENT, TENSE FIGURE NEARBY...

WHO SUDDENLY BURGS INTO THEIR MIDST—STRAIGHT FOR A HELPLESS, CONFUSED PRISONER?

Настає страшне замішання, коли забобонні тубільці вийдуть від мажоритів птахів...
...В такий спосіб сприяючи діяльній терпеливості але напружені поєстаті, яка жде по-близу...
...Та яка раптом вискакує позад них і зразу прямує з боку безпорадного і збештованого в'язня.